

תפ"ח (תל אביב) 67518-11-22 - מדינת ישראל נ' יעקב בן אברהם

תפ"ח (תל-אביב-יפו) 67518-11-22 - מדינת ישראל נ' יעקב בן אברהם מחוזי תל-אביב-יפו
תפ"ח (תל-אביב-יפו) 67518-11-22

מדינת ישראל

נגד

יעקב בן אברהם

ע"י ב"כ עו"ד שרון טוים

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו - יפו

[06.06.2024]

כבוד השופט יוסי טופף - אב"ד

כבוד השופט עודד מאור

כבוד השופטת מעין בן ארי

גזר דין

האישום וההרשעה

1. הנאשם הורשע בביצוע עבירת רצח בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 301א(א)(7) לחוק העונשין, תשל"ז-1977

(להלן: "חוק העונשין"); ובעבירת שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

2. ביום 30.11.2022 הוגש נגד הנאשם כתב האישום, אשר לימים תוקן, ובמסגרתו יוחסו לו עבירות של רצח בנסיבות

מחמירות, לפי סעיפים 301א(א)(1) ו-301א(א)(7) לחוק העונשין, ושיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק

העונשין.

3. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן. ואלה הם עיקרי הדברים:

הנאשם ויעל בן אברהם (להלן: "המנוחה") היו בני זוג נשואים מזה כ-35 שנים. במועד הרלוונטי לכתב האישום, השניים התגוררו יחדיו, יחד עם בתם לינוי בן אברהם, בדירה בהרצליה (להלן: "הדירה"). במהלך חודש יולי 2022, או בסמוך לכך, ועד ליום 1.11.2022 (להלן: "התקופה הרלוונטית"), במספר הזדמנויות שונות, הביעה המנוחה את רצונה להתגרש מהנאשם וביקשה ממנו לעזוב את הדירה. במהלך התקופה הרלוונטית, התגלעו בין הנאשם לבין המנוחה ויכוחים ומחלוקות סביב חלוקת הרכוש ביניהם לאחר הגירושין, עד שבמהלך חודש אוקטובר סיכמו על הסכם חלוקת רכוש שעתידי היה להיחתם על ידם ביום 2.11.2022 (להלן: "הסכם חלוקת הרכוש"). במהלך יום 31.10.2022 ובשעות הלילה התפתח ויכוח בין המנוחה לבין הנאשם, במהלכו אמרה המנוחה לנאשם כי היא חוזרת בה מהסכם חלוקת הרכוש ושהיא ודרשה מהנאשם לעזוב את הדירה. ביום 1.11.2022 בשעה 09:07 שב הנאשם לדירה, לאחר שיצא ממנה בשעות הבוקר המוקדמות. בסמוך לחזרתו לדירה, שבו הנאשם והמנוחה להתווכח כשהמנוחה אמרה שוב לנאשם כי איננה מוכנה לחתום על הסכם חלוקת הרכוש וכי היא מבקשת ממנו לעזוב את הדירה. במהלך הוויכוח האמור, התיישבה המנוחה על כורסה בסלון הדירה. על רקע האמור, גמלה בליבו של הנאשם החלטה להמית את המנוחה תוך שימוש בסכין. לצורך כך, נטל הנאשם סכין משולחן האוכל בדירה או ממקום סמוך לכך. המדובר בסכין בעלת להב באורך של כ-20 ס"מ (להלן: "הסכין הראשונה"). הנאשם דקר וחתך את המנוחה באמצעות הסכין הראשונה במקומות שונים בפלג גופה העליון בעודה ישובה על הכורסה, עד שלהב הסכין התעקם והסכין נשברה, כך שידית הסכין נותרה בידי הנאשם. במהלך האמור לעיל, ניסתה המנוחה להתגונן מפני הנאשם ושרטה אותו עד שחלקים מציפורניה נתלשו ממקומם. משנשברה הסכין הראשונה ובעודה מדממת, ניסתה המנוחה להימלט מהנאשם ופנתה מהסלון לכיוון דלת הכניסה לדירה. בסמוך לאמור, נטל הנאשם לידי משולחן האוכל בדירה או ממקום סמוך אליו, סכין נוספת, בעלת להב באורך של כ-24 ס"מ (להלן: "הסכין השנייה"), הלך אחרי המנוחה, בעודה מנסה להימלט לעבר דלת הכניסה והמשיך לדקור ולחתוך אותה באמצעות הסכין השנייה בפלג גופה העליון, בחזה, בגבה ובעורפה תוך שצעק בחוזקה. בהגיעו לפתח הדירה, דקר הנאשם את המנוחה עד שהתמוטטה ונפלה בפתח הדירה. הנאשם רכן מעל המנוחה בעודה שוכבת על גבה ללא תזוזה בפתח הדירה, כשהיא מתבוססת בדמה, ודקר אותה באמצעות הסכין השנייה בצווארה. באותה העת יצא שכן מפתח דירתו הסמוכה לדירה והבחין במנוחה שוכבת בפתח הדירה כשהיא מתבוססת בדמה ובנאשם כשהוא רוכן מעליה ובידו הסכין השנייה. השכן צעק לעבר הנאשם שיחדל ממעשיו, אך ללא הועיל, הנאשם שב ודקר את המנוחה בצווארה. במהלך המתואר לעיל, דקר הנאשם את המנוחה בכוונה, לאחר שהחליט להמיתה, כמפורט להלן: כעשרים פצעי חתך ודקירה בצוואר, בחזה ובשד שמאל. הדקירות פגעו בעורק הריאה, הוותין, הלב, הריאות, הצלעות, חוליה גבית, הכבד, הטחול, הלב, הקיבה, המעי הגס והכליה השמאלית; כעשרים פצעי חתך ודקירה בסנטר, תת-הסנטר והצוואר מימין כשנמצאו קטיעות של כלי הדם הגדולים של הצוואר מימין, סחוס התריס וכלי הנשימה; כעשרה פצעי חתך ודקירה באזור הרקות, החלק העורפי והחלק האחורי של הצוואר; פצעי חתך ודקירה בודדים בגפיים העליונים. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, מותה של המנוחה נקבע במקום כתוצאה מדימום מסיבי בשל פצעי הדקירה בגו ובצווארה, זאת בשילוב עם הלם תת-נפחי שנגרם מפצעי הדקירה אשר פגעו בכלי דם ראשיים, בלב ובאיברים פנימיים נוספים ובשילוב עם הלם לבבי שנגרם מפצעי הדקירה בליבה.

לאחר מכן, נטל הנאשם את הסכין השנייה ואת ידית הסכין הראשונה ושטף אותן בכיור במטבח במטרה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי.

4. הנאשם הודה כאמור בעובדות כתב האישום המתוקן. המחלוקת העיקרית שהובאה לפתחנו נסובה סביב השאלה האם עסקינן ב"רצח בסיסי" כקבוע בסעיף 300(א) לחוק העונשין; או שמא מדובר ברצח אשר בוצע בנסיבות מחמירות, כזה שקדמו לו תכנון או הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית ו/או כזה שלווה באכזריות מיוחדת או התעללות גופנית או נפשית בקורבן, לפי הוראות סעיפים 301(א) ו-7(1) לחוק העונשין. בנוסף לכך, נדרשנו לשאלה האם הנאשם ביצע עבירה של שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין, כתוצאה מכך שלאחר מעשה הרצח שטף את הסכינים ששימשו אותו לרציחת רעייתו.

5. ביום 16.5.2024 ניתנה הכרעת דין מנומקת, במסגרתה הוחלט פה אחד להרשיע את הנאשם בביצוע עבירת רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301(א) ו-7(1) לחוק העונשין, ועבירת שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

בהכרעת הדין נקבע כי מידת האכזריות הגלומה במעשי הנאשם כלפי המנוחה חרגה מעצם האכזריות הטמונה במעשה הרצח, ומצדיקה את המסקנה כי מדובר בהמתה באכזריות מיוחדת. הוטעם כי הנאשם ביצע את מעשיו הקשים והמבעיתים כמתואר כלפי מי שהייתה רעייתו בת ה-66 ואם בנותיו במשך כ-35 שנים. רצח המנוחה ארע על רקע מחלוקת בינה לבין הנאשם על חלוקת רכוש במסגרת הליך גירושיהם ופרידתם זה מזה. מעשה הרצח בוצע בביתה, מבצרה של המנוחה, בעודה ישובה לבדה על כורסא בסלון. די בכך, כדי להצביע על חומרה מיוחדת של מעשיו של הנאשם. כפי שצוין, בתי המשפט נדרשים יותר ויותר להידרש לתופעה החברתית המדאיגה עמה אסור להשלים של רצח נשים בידי בני זוגן, רובם ככולם בביתה, מקום שאמור להיות מקום מבטחן. בתי המשפט, ובראשם בית המשפט העליון, חזרו ועמדו על החשיבות העליונה של מיגור תופעת האלימות נגד נשים על ידי בני זוגן, בין השאר באמצעות ענישה מחמירה ובלתי מתפשרת (ראו: ע"פ 3168/19 אדלאו איילין נ' מדינת ישראל, פס' 13 לפסיקת המשנה לנשיאה נ' הנדל (26.1.2022); (ע"פ 3011/17 פרץ נ' מדינת ישראל, פס' 14 (31.1.2019)).

עוד נקבע בהכרעת הדין כי מעשי הנאשם ניחנו באכזריות של ממש, מתחילתם ועד לסופם המר, בעשותו שימוש בשני סכינים אימתניים, האחד באורך של 20 ס"מ והשני באורך של 24 ס"מ, שבאמצעותם דקר באכזריות את המנוחה, כמות בלתי נתפסת של דקירות בעיקר בפלג גופה העליון - כ-50 במספר, במשך דקות ארוכות. בגופתה של המנוחה נמצאו כחמישים פצעי חתך ודקירה באברי גוף חיוניים וקטיעות כלי דם גדולים.

הנאשם החל לדקור את המנוחה בעודה ישובה על כורסא בסלון, והוא המשיך לעשות כן גם לאחר שהמנוחה קמה ממקומה, נאבקה עמו, ניסתה להימלט מפניו ולנוס מהדירה. בניסיונה של המנוחה להתגונן מפני הנאשם נתלשו ממקומם חלקים מציפורניה שנתרו בזירה. הנאשם לא חדל ממעשיו והמשיך לדקור את המנוחה בעוצמה, עד כדי כך שהסכין הראשונה נשברה - להבה התעקם וניתק מידית האחיזה. הנאשם לא פסק ממעשיו ונטל לידי סכין שנייה, ארוכה ורחבה עוד יותר, ובאמצעותה המשיך לדקור את המנוחה עד שנפחה נשמתה. המנוחה חוותה ברגעיה האחרונים סבל בל-יתואר, גופני ונפשי. דקירות הסכין שפילחו את גופה, בעודה בחיים, פעם אחר פעם, תוך שפגעו בחלקי גוף רגישים כמתואר לעיל, ולא פסקו גם בניסיונה להימלט מהמקום, הסבו לה כאב פיזי רב באברי גוף רבים, בו זמנית, שקשה לתארו. אף תלישת ציפורניה של המנוחה בעת שניסתה להגן על עצמה גרמו לה לכאב ולסבל עצומים. ניתן רק לשער את גודל האימה שאחזה במנוחה ברגעים מזוויעים אלה, כשהבינה שניסיונה להימלט מידי של הנאשם נכשל, וגורלה נחרץ. תמונות שצולמו בדירה לאחר הרצח, והוצגו לבית המשפט, משקפות זירה קשה, רוויה בטיפות דם שהותזו לכל עבר וכתמי דם מרוחים על הרצפה והקירות, עד כי המקום הזכיר בית מטבחים. גם התמונות של גופת המנוחה לאחר הרצח, בעודה מוטלת על הרצפה מתבוססת בשלולית דם, והחבלות הקשות והרבות שנגרמו לה, לא הותירו כל ספק בדבר ההתעללות הקשה שחוותה ברגעיה האחרונים לחייה מצד הנאשם. עוד צוין כי אין חולק שבתם של המנוחה והנאשם, לינוי, שהתה בדירה בעת הרצח ובחרה לעזוב את המקום, מיד לאחר ההתרחשות האלימה, כך שגם אם לא ניתן היה לקבוע, בהעדר אינדיקציה ראייתית, שמעשה הרצח בוצע לנגד עיני בתה של המנוחה, הרי שעצם נוכחות בתה של המנוחה לכל היותר מטרים ספורים מזירת ההתרחשות, במרחק שמיעה, מעצימה את האכזריות שבמעשה הנאשם וגרמה סבל מיוחד ומוגבר למנוחה. עוד נקבע כי העובדה שהנאשם המשיך לדקור את המנוחה, גם לאחר שהתמוטטה במבואה שבכניסה לדירה, שהינו שטח ציבורי בקומת בניין המגורים, בעוד אחד השכנים צעק לעברו לחדול ממעשיו, מעצימה אף היא את האכזריות הטמונה במעשי הנאשם שהסבה השפלה וביזוי למנוחה, שבדרך זו סיימה את חייה לנגד עיני השכן.

למעלה הצורך, צוין בהכרעת הדין, כי לא הוכחו נסיבות מיוחדות המצביעות על כך שמעשיו של הנאשם אינם מבטאים דרגת אשמה חמורה במיוחד, כך שאין המדובר במקרה הנמנה על אותם "מקרים חריגים שבחריגים", המצדיק החלתו של "סעיף המילוט", הוא סעיף 301א(ב) לחוק העונשין, המאפשר להרשיע אדם בעבירת רצח בסיסי בלבד, על אף התקיימותה של אחת מהנסיבות המחמירות המנויות בסעיף 300א(א) לחוק העונשין.

לצד זאת, נקבע כי החלטת הנאשם להמית את המנוחה התגבשה באופן ספונטני מתוך להט רגעי בעקבות וויכוח טעון בינו לבין המנוחה, וכי לא הונחה תשתית ראייתית מספקת, במידה הדרושה בהליך פלילי, לביסוס המסקנה לפיה הנאשם ביצע את מעשה המתת המנוחה לאחר תכנון או באופן שקדם לו הליך ממשי ואיכותי של שקילה וגיבוש החלטה להמית. משכך התגבשה המסקנה כי החלופות שבסעיף 301א(א)(1) לחוק העונשין, שהינן: תכנון או הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית, אינן מתקיימות בעניינו של הנאשם. לבסוף, נקבע בין היתר, כי בעת שהנאשם שטף את הסכין המגואלת בדם ואת ידית הסכין שנשברה, סמוך לאחר הרצח ובטרם הגיעו השוטרים לזירה, הוא עשה כן מתוך כוונה לשבש את החקירה. על-כן, הורשע הנאשם בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, לפי לסעיף 244 לחוק העונשין.

טיעוני הצדדים לעונש

6. ב"כ המאשימה, עו"ד רוגית חסון, עתרה להשית על הנאשם מאסר עולם, ופיצוי בסכום המקסימלי הקבוע בחוק העונשין, בסך של 258,000 ₪, לטובת שתי בנותיה של המנוחה.

נטען כי הרשעת הנאשם בעבירה של רצח בנסיבות מחמירות מחייבת הטלת מאסר עולם כעונש חובה. כמו כן, הוצגה פסיקה לפיה הוטלו על נאשמים שהורשעו בעבירת רצח בנסיבות דומות פיצוי בגובה המקסימלי הקבוע בחוק העונשין. ב"כ המאשימה ביקשה כי הפיצוי יועבר לשתי בנותיה של המנוחה, בהתאם לשיקול דעת בית המשפט. ב"כ המאשימה הבהירה, במענה לשאלות בית המשפט, כי הוחלט לסגור את תיק החקירה שנפתח בזמנו בעניינה של אחת מבנותיה של המנוחה, לינוי בן אברהם, בשל חשד למעורבותה במעשה רצח, משום שלא נמצאו ראיות לכך ולא הוגש נגדה כתב אישום. ב"כ המאשימה מסרה כי ההחלטה על סגירת תיק החקירה כנגד לינוי בן אברהם בעילה של "חוסר אשמה" התקבלה זה מכבר, התיק בעניינה ייגנז, והודעה על כך תשלח אליה בתוך ימים אחדים. ב"כ המאשימה מסרה כי יידעה את בנותיה של המנוחה בדבר כוונת המאשימה לדרוש עבורן פסיקת פיצוי, ולא נאמר מצדן דבר בהקשר זה. באשר לעבירה של שיבוש מהלכי משפט טענה ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם בעניינה נע בין שנה לבין 3 שנות מאסר בפועל, וכי הענישה הראויה לנאשם היא שנת מאסר, שתרוצה בחופף לעונש מאסר העולם. ב"כ המאשימה לא עתרה לרכיבי ענישה נוספים.

7. ב"כ הנאשם, עו"ד שרון טויס, נתן הסכמתו כי תוטל על הנאשם שנת מאסר בפועל, בגין הרשעתו בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, אשר תרוצה בחופף לעונש המאסר, אשר יוטל כל הנאשם בעקבות הרשעתו בעבירה של רצח בנסיבות מחמירות.

הסנגור מיקד טיעונו כנגד עתירת המאשימה לחייב את הנאשם לשלם פיצויים לבנותיו, וטען כי הנאשם חסר כל. נמסר כי לנאשם היו שתי דירות אך הן הועברו לידי המנוחה, במסגרת הסכם הגירושין, ובהקשר זה נמסר כי נחתם יפוי כוח נוטרי. נטען כי לנאשם אין חשבון בנק ואין ולו פרוטה, עד כי לפני כחודש ימים בתו דנה העבירה לו ₪ 50 על מנת לכסות חוב בקנטינת בית המעצר. הסנגור מסר כי שוחח עם שתי בנותיו של הנאשם והן סירבו למסור עדות בבית המשפט, ומסרו כי הן אינן מעוניינות ולו בשקל אחד כפיצוי. לדברי הסנגור, ממילא לא ירחק היום שבנותיהם של הנאשם והמנוחה יירשו את רכושם. לשאלת בית המשפט, השיב הסנגור כי אין בידו להציג ראיות בנוגע למצבת הנכסים של הנאשם.

8. הנאשם ניצל את זכות המילה ומסר בקולו כי היה אדם טוב, אהב את המנוחה ונתן לה את כל כספו ורכושו בעודה בחיים. לדבריו, הוא חלה במחלות קשות, ואילו המנוחה נטשה אותו ונהגה לישון בבתי מלון, בעוד הוא שרד לבדו בבית, מבלי שהיה לו מה לאכול. הנאשם טען כי בעת ביצוע הרצח הוא היה נתון במצב פסיכוטי ולא יכול היה להבין את הפסול במעשיו. הנאשם פנה לבית המשפט וביקש את רחמיו. דיון והכרעה

עבירת רצח בנסיבות מחמירות- עונש מאסר עולם כעונש חובה

9. עבירת רצח בנסיבות מחמירות קבועה בסעיף 301א לחוק העונשין, וממוקמת במדרג החומרה הגבוה ביותר מבין כלל העבירות, לרבות עבירות ההמתה, כך שבהתקיים אחת מתוך 11 החלופות המנויות בסעיף החוק, מצוות הדין היא כי יוטל על הנאשם עונש של מאסר עולם חובה.

ככלל, וכעולה מדברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 124) (עבירות המתה), התשע"ו-2015 (ה"ח 972, 166, 170), נועדה עבירה זו למקרי הרצח החמורים ביותר, אשר "מבטאים חומרה מוסרית מיוחדת" מתוך תפיסה כי הנסיבות המחמירות נותנות ביטוי ל"משקלם המיוחד של שיקולי האשם וההוקעה במקרים אלה". עסקינן במקרים "בהם מעשה ההמתה מגלה חומרה נורמטיבית הנוספת לעבירת הרצח הבסיסית" (ע"פ 6338/20 חיים נ' מדינת ישראל, פס' 14 (7.7.2022); ע"פ 8199/20 זיאדאת נ' מדינת ישראל, פס' 41 (30.4.2023)).

10. כפי המפורט בכתב האישום ובהכרעת הדין, הנאשם גדע את חייה של המנוחה, רעייתו ואם בנותיו, על רקע סכסוך כספי מתמשך, בעשותו שימוש בשתי סכינים כדי לדקור באמצעותן את המנוחה כ-50 פעמים בפלג גופה העליון. מעשיו של הנאשם בוצעו באכזריות מיוחדת וביטאו דרגת חומרה מוסרית גבוהה ופגיעה אבסולוטית בערך העליון של קדושת החיים. המחוקק ביטא את החומרה שבעבירת הרצח בנסיבות מחמירות בשל משקלם המיוחד של האשם וההוקעה הציבורית בדרך של ענישת חובה.

11. המקרה שלפנינו הוא דוגמא מצערת נוספת, אחת מיני רבות, לתופעת האלימות הפושה בחברתנו נגד נשים ורציחתן בידי בני זוגן. "בית המשפט העליון שב ועמד על חומרתה והיקפה של תופעת האלימות כלפי נשים, המסלימה פעמים לכדי רצח נשים בידי בני זוגן וכן על הצורך במיגור תופעה זו בין היתר באמצעות ענישה מחמירה, בלתי מתפשרת ומרתיעה. הסכנה הנשקפת לנשים מאלימות של בני זוגן איננה נחלת העבר בלבד. בכל שנה נרצחות נשים לא מעטות על-ידי בני זוגן וקרוביהן, באופן שיוצר מציאות חברתית קשה שלא ניתן להשלים עמה, ובית המשפט נדרש לתרום את תרומתו למיגור התופעה בדרך של ענישה מחמירה. מובן הדבר שעבירת רצח בת זוג נמצאת ברף העליון של עבירות האלימות כלפי בת זוג, ומכאן שהענישה בעבירה זו צריכה לשקף את החומרה היתרה שבעבירה זו. על הענישה בעבירה זו לבטא את הסלידה החברתית ושאת הנפש ממעשים אלה אשר נמצאים ברף העליון של החומרה" (תפ"ח (מח' מרכז) 885-11-18 מדינת ישראל נ' וואסה מסרשה (6.1.2021)).
12. נוכח הרשעת הנאשם בעבירה של רצח בנסיבות מחמירות, בשל "אכזריות מיוחדת" לפי סעיף 301א(א)(7) לחוק העונשין, וכמצוות המחוקק, הרי שחלה החובה להשית עליו עונש מאסר עולם. עבירה של שיבוש מהלכי משפט - מתחם הענישה ההולם והעונש הראוי
13. לאחר שהנאשם דקר למוות את המנוחה באמצעות שתי סכינים, הוא שטף בכיור המטבח את הסכין השנייה ואת ידית הסכין הראשונה שנשברה מעצמת הדקירות. בגין מעשיו אלה הורשע הנאשם בעבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין, אשר העונש המרבי הקבוע בצדה הוא שלוש שנות מאסר בפועל. במעשיו אלו פגע הנאשם בערכים חברתיים מוגנים שהינם שמירה על תקינותם של חקירות פליליות והליכי משפט, מניעת הכשלתם ומניעת עיוות דין, הצורך בהגנה על ערכי בירור האמת ועשיית צדק והבטחת תקינותם של הליכי החקירה והמשפט המחזקת את אמון הציבור בפעולות הרשות השופטת ורשויות אכיפת החוק (ראו: רע"פ 7153/99 אלגד נ' מדינת ישראל (29.8.2001)).
- ב"כ הצדדים תמימי דעים כי העונש הראוי לנאשם בגין הרשתו בעבירה זו בנסיבות העניין הינה שנת מאסר בפועל, אשר תרוצה בחופף למאסר העולם, בעקבות הרשעת הנאשם ברצח בנסיבות מחמירות.
- לאחר שבחנתי את נסיבות ביצוע העבירה של שיבוש מהלכי משפט, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנהוגה, נחה דעתי לאמץ את מתחם הענישה שהוצג מטעם המאשימה. מתחם זה הולם את אופיו של המעשה בנסיבותיו (שטיפת הסכין השנייה וידית הסכין הראשונה), ביצועו בסמוך לאחר הרצח, בזירת הרצח, ללא תכנון מוקדם, וללא נקיטה באמצעי שיבוש נוספים ומתוחכמים (ראו למשל: ע"פ 3992/22 ותד נ' מדינת ישראל (7.5.2023); ע"פ 6338/20 חיים נ' מדינת ישראל (7.7.2022)).
- באשר לעונש הראוי בגדרי מתחם העונש ההולם, בהביאי בחשבון את הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, את גילו המתקדם ומצבו הבריאותי, העדר עבר פלילי ברקעו, הרי שסבורני כי העמדת עונשו בגין העבירה של שיבוש מהלכי משפט על שנת מאסר אחת בפועל, אשר תרוצה בחופף לעונש מאסר עולם חובה - הינה ראויה, מידתית ועולה בקנה אחד גם עם ההלכה בדבר חפיפת עונשים בגין עבירות נלוות לעבירה של רצח (ראו: ע"פ 9201/18 גורבאן נ' מדינת ישראל, פס' 95 (8.6.2022); תפ"ח (מח' ת"א) 34198-06-18 מדינת ישראל נ' מאלוק (14.12.2023)).

כידוע, לערכאה הדיונית שמור שיקול הדעת רחב להשית עונשים בחופף או במצטבר וביסוד השיקולים עומד מצד אחד האינטרס החברתי שבמיצוי דינו של מי שהורשע במספר עבירות חמורות שנעברו בנסיבות קשות, במיוחד פגיעה בגופו של אדם, ובהכרה במקומם של שיקולי הגמול וההרתעה, ומצד שני - במשך המאסר הכולל שיהא על הנאשם לרצות, והכל על רקע מכלול הנסיבות הרלוונטיות. בנסיבות דנא, מדובר הלכה למעשה, ב"אירוע אחד", בגינו יש לגזור על הנאשם לצד עונש מאסר עולם חובה, עונש של שנת מאסר בפועל בגין עבירת שיבוש מהלכי משפט, לריצוי בחופף. פיצוי לנפגעות עבירת ההמתה

14. סעיף 77 לחוק העונשין מעניק לבית המשפט סמכות לחייב את הנאשם לשלם פיצויים לנפגעי העבירה "לפי ערך הנזק או הסבל שנגרמו", בסכום שלא יעלה על 258,000 ₪.

15. הנאשם נטל באכזריות רבה ובקור רוח את חייה של המנוחה, אמן של שתי נפגעות העבירה, שהן גם בנותיו, כשרצח אותה בדקירות סכין רבות בחלקי גופה השונים בדירתם המשותפת, שבה התגוררה גם אחת מנפגעות העבירה, וזאת על רקע סכסוך הנוגע לחלוקת רכוש ביניהם במסגרת הליך גירושין. במעשיו, הפך הנאשם ברגע אחד את נפגעות העבירה ליתומות מאם. כל אובדן חיים הוא טראגי, על אחת כמה וכמה אובדן פתאומי, סתמי, אכזרי ומטלטל של בן משפחה בידי בן משפחה אחר. אין די מילים לתאר את מידת הכאב והסבל שנגרמו לנפגעות העבירה ואת השלכותיהם על חייהן. אף שלא הוגשו הצהרות מטעם נפגעות העבירה באשר לנזק שנגרם להן, נקל לשער כי מעשה רצח שביצע אביהן כלפי אימן הסב ויסב להן כאב וסבל רב שילוו אותן במהלך כל חייהן.

16. הפיצוי הוא חלק מגזירת הדין אולם אופיו הדומיננטי הוא אזרחי, ותכליתו בין היתר מתן סעד מידי ומהיר לנפגעי העבירה, הכרה חברתית בסבלם של הנפגעים והעלאת מעמדם וזכויותיהם בהליך הפלילי. משכך, הפיצוי הפלילי לא נגזר מיכולתו הכלכלית של הנאשם (ראו: ע"פ 4283/22 באח"ט נ' מדינת ישראל (1.12.2022); ע"פ 7186/19 קטמור טובי נ' מדינת ישראל (8.1.2020); דנ"פ 5625/16 קארין נ' בוקובזה (13.9.2017); דנ"פ 3319/21 פלוני נ' פלוני (4.8.2021)).

17. הפיצוי העונשי בהקשר זה נועד לאפשר גם למשפחת המנוחה לטפל בעצמה, בוודאי כפיצוי ראשוני, וזאת מעבר להכרה בסבלה. הפיצוי המרבי שקבוע בסעיף 77 לחוק העונשין בהחלט ראוי ליישום בעבירות של רצח, לבטח כזה שבוצע בנסיבות מחמירות. ברי כי הפיצוי הכספי כשלעצמו לא ישיב את חייה של המנוחה, אולם יהיה בו לא רק הכרה בסבלה של המשפחה אלא תרופה ראשונית לצורך שיקומה.

18. אטעים, בבחינת למעלה מן הצורך, כי מצבו הכלכלי העדכני של הנאשם לא הוכח, ולא הוצגו ראיות בעניין זה. ועם זאת, מצבו הכלכלי של הנאשם אינו בבחינת יחידת משקל המונחת על כף המאזניים, בבואו של בית המשפט לקבוע את סכום הפיצויים לנפגעי העבירה. והרי נפסק כי אין הפיצוי "כרוך ביכולת החייב - אלא בעיצומו של המעשה" (ע"פ 5761/05 וחידי מג'דלאו נ' מדינת ישראל, פס"י (24.7.2006)).

19. לא מצאתי ממש בטענת ההגנה, לפיה אין לפסוק בעת הזו פיצוי לנפגעות העבירה, משום שבבוא היום הן צפויות לרשת את עזבונו. בהקשר זה יוטעם כי אין ודאות שהנאשם יוריש בבוא העת את רכושו לבנותיו ולא לאחרים; ואף אם נפגעות העבירה אכן צפויות לרשת את רכושו של הנאשם אין בכך הצדקה לשלול מהן פיצוי מידי על רציחת אימן.

20. באשר לגובה סכום הפיצוי, מגמת הפסיקה היא לפסוק לכל נפגעי עבירת ההמתה, גם יחד, את הסכום המרבי הקבוע בחוק העונשין. בנסיבות העניין, סבורני, כי אף הטלת הסכום המרבי הקבוע בדין, כפיצוי במסגרת הליך פלילי, אין בו די כדי לפצות את בני משפחת המנוחה באופן הולם וראוי בגין אובדנם (ראו: דנ"פ 5683/16 קארין נ' טווק (13.9.2017), ע"פ 8956/20 חורחה מריו נ' מדינת ישראל (28.6.2022), ע"פ 3223/21 מדינת ישראל נ' שפק (2.3.2022), ע"פ 8363/19 גרנות נ' מדינת ישראל (8.6.2021), ע"פ 1130/19 שוא נ' מדינת ישראל (27.12.2020)).

21. כמו כן, יש בפסיקת פיצוי בסכום המרבי כדי להלום את שיקולי הגמול וההרתעה הנדרשים בנסיבות העניין, בפרט כאשר מדובר ברצח על רקע סכסוך כספי, ובדרך זו לשדר מסר הרתעתי חד לנאשם ולעבריינים פוטנציאליים, ולשקף את שאט הנפש ממעשיו הנפשעים של הנאשם, אשר גדע חיים בשוויון נפש מוחלט, באכזריות ובקור רוח, ואף לאחר מכן פעל כדי לשבש את החקירה.

22. לבסוף, בהינתן הצהרת ב"כ המאשימה לפיה הוחלט על גניזת תיק החקירה שנפתח בזמנו נגד אחת מבנותיהם של הנאשם והמנוחה, לינוי בן אברהם, עקב חשד למעורבות כלשהי במעשה, וכל זאת מעילת "חוסר אשמה" ומשאין כל כוונה להגיש נגדה כתב אישום בפרשה, הרי שסכום הפיצוי שיפסק, בסכום המרבי הקבוע בסעיף 77 לחוק העונשין, יחולק באופן שווה בין שתי בנותיה של המנוחה. העונש המושת על הנאשם

23. על יסוד כל הנתונים, הטעמים והשיקולים שפירטתי, אציע לחבריי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:
א. מאסר עולם בגין הרשעתו בעבירה של רצח בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 301א(א)(7) לחוק העונשין, שתחילתו מיום מעצרו - 1.11.2022.
ב. 12 חודשי מאסר בפועל, בגין הרשעתו בעבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין, אשר ירוצו בחופף לעונש מאסר העולם.
ג. פיצוי בסכום המרבי הקבוע בחוק העונשין, בסך כולל של 258,000 ₪, שיועבר לשתי נפגעות העבירה, בחלקים שווים ביניהן, בתוך 60 יום מהיום.
ב"כ המאשימה תמסור למזכירות בית המשפט את פרטי נפגעות העבירה, בתוך 14 ימים.
אשר לאופן תשלום דמי הפיצוי, החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים שנקבעו לעיל. ניתן לשלם את הפיצוי בחלוף שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון 35592* או בטלפון ***-*****; במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
יוסי טופף, שופט
אב"ד
השופט עודד מאור:
עודד מאור, שופט
אני מסכים.
השופטת מעין בן ארי:
מעין בן ארי, שופטת
אני מסכימה.
סוף דבר
אנו מטילים אפוא על הנאשם, יעקב בן אברהם, את העונשים המפורטים בחוות דעתו של אב"ד, השופט יוסי טופף. ניתן בזאת צו למוצגים, לפיו הם יושמדו/יחולטו/יושבו לבעליהם, לפי שיקול דעת המאשימה. זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים מהיום.
ניתן היום, כ"ט אייר תשפ"ד, 06 יוני 2024, במעמד הצדדים.